

LIETUVOS MOKSLEIVIŲ SĄJUNGA

KOVO MĖNESIO LMS VADOVŲ KLUBŲ APIBENDRINIMAS

2020 m. balandis

VADOVŲ KLUBŲ APIBENDRINIMAS – Lietuvos moksleivių sąjungos Jaunimo politikos koordinatorių rengiamas leidinys, skirtas informuoti moksleivius bei visuomenę apie kasmėnesiniuose, 36-ose savivaldybėse vykstančiuose organizacijos vienijamų moksleivių susitikimuose – Vadovų klubuose – vykusių diskusijų metu prietas išvadas.

Leidiniu LMS siekia užtikrinti Vadovų klubuose aptariamų klausimų aktualumo tęstinumą bei pateikti grįžtamąjį ryšį Vadovų klubų dalyviams. Kad grįžtamasis ryšis būtų tikrai kokybiškas, dalyvius raginame laisva forma aptarti šį dokumentą su jų atstovaujama mokyklų bendruomenėmis. Tikimės, kad galimybė susipažinti su apibendrintais LMS vienijamų moksleivių atstovų atsakymais padės moksleiviams susidaryti tvirtesnę nuomonę švietimui svarbiais klausimais, skatins organizuoti diskusijas mokyklose bei leis geriau suprasti kiekvieno Vadovų klubo dalyvio indėlio svarbą.

Šiame leidinyje apibendrinamos tik tos temos, dėl kurių Vadovų klubų dalyviai sulaukė klausimų aptariamo mėnesio Nacionalinių temų pristatyme.

TEMOS

1. Minimalūs rodikliai stojant į aukštąsias mokyklas
2. Programa „Ž. E. M. E.“ – vandens svarba, tarša ir ištekliai
3. 4K modelis
4. Švedijos ambasada: demokratija

**MOKSLO ŠAKNYS
KARČIOS, O VAISIAI
NEPRINOKĖ?**

1. Minimalūs rodikliai stojant į aukštąsias mokyklas

Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai priėmus sprendimą **supaprastinti 2020 m. minimalius kriterijus stojantiesiems į aukštąsias mokyklas** (nebeskaičiuoti trijų privalomų (lietuvių kalbos ir literatūros, užsienio kalbos bei matematikos) egzaminų balų aritmetinio vidurkio) **Vadovų klubų dalyvių klausėme kaip jie vertina tokį pokytį bei ar tokiu būdu suteikiama galimybė konkurse į aukštąsias mokyklas dalyvauti daugiau abiturientų, jų nuomone, yra gera žinia Lietuvos moksleiviams.**

Dalyvių nuomone ministerijos sprendimas yra **geras bei naudingas patiems moksleiviams – ypač 2020 metų abiturientams**, kuriems egzaminų laikymą ir pasiruošimą apsunkina COVID-19 sukeltos komplikacijos – tačiau **keliama abejonė, ar šis, daugumos požiūriu, kartelės nuleidimas neturės įtakos aukštųjų mokyklų prestižui ir studijų kokybei**. Dalyviai taip pat prognozavo, kad daugiau moksleivių galės siekti savo tikslų, o trokštamas studijas pamiršti nebevers prasčiau išlaikytas matematikos ar anglų kalbos egzaminas.

Nors beveik visi dalyviai pakitimą iš moksleivių pozicijos vertino teigiamai, manančių, kad tai gali neigiamai paveikti aukštųjų mokyklų prestižą argumentacija skyrėsi nuo tų, kurie panašaus nerimo neišreiškė. **Pastarieji tikino, kad egzaminai, tokie, kokie yra šiuo metu, nėra geriausias būdas vertinti moksleivių pasirengimą studijoms**, tad mažesnė jų įtaka priėmimuose yra tik teigiamas dalykas. Skeptikai, atvirkščiai, **egzaminus laiko pačiu objektyviausiu būdu įvertinti moksleivių gebėjimus**, daug optimalėsniai nei, pavyzdžiui, pažymių vidurkiai, kurie, jų nuomone, dažniausiai neatspindi tikrųjų moksleivių gebėjimų.

Taigi, šioje temoje apžvelgtas pokytis priėmimų į aukštąsias mokyklas sistemoje **moksleivius tenkina**, tačiau esminė diskusija dėl visos sistemos efektyvumo ir galimų pokyčio krypčių tik dar labiau įsižiebė.

2. Programa „Ž. E. M. E.“ – vandens svarba, tarša ir ištekliai

Programos „Ž.E.M.E“ mėnesio tema – **vandens svarba, tarša ir ištekliai**. Dalyvių klausėme ar jų mokyklose saugu gerti vandenį iš krano ir kokių kitų galimybių atsigaivinti yra suteikiama bei teiravomės, ar nesusiduriama su kitomis su vandens naudojimu, tarša susijusiomis problemomis.

Galima sakyti, kad **visos atstovautos mokyklos pirmuoju klausimu pakliūna į dvi kategorijas**: mokyklos, kuriose **krano vanduo puikios kokybės** ir visų geriamas, bei mokyklos, kuriose **krano vanduo nekokybiškas**, nemalonaus kvapo ar net spalvos, tačiau vienu ar kitu būdu suteikiamos **alternatyvos** – vandens aparatai, ąsočiai valgykloje, bufete parduodamas vanduo buteliukuose. **Nė vienas atstovas nepareiškė, kad galimybės atsigerti vandens jo mokykloje visiškai nėra.**

Deja, bet yra kitų problemų: kai kuriose mokyklose **masiškai naudojami vienkartiniai puodeliai** (dažniausiai prie vandens aparatų) arba visos mokyklos naudojami tie patys keli, retai plaunami puodeliai. Vienoje Kėdainių mokykloje **mokytojai „nelabai teigiamai“ žiūri į mokinius, kurie mokykloje vaikšto su gertuve rankose**, o atstovas (-ė) iš Elektrėnų Vadovų klubo pridėjo, ko gero, ir daugiau atvejų atspindinčią pastabą, kad **moksleiviai apskritai geria mažai vandens bei nėra skatinami to daryti.**

Nors mokinių savivaldai pasiekti pokytį mokyklos vandentiekio infrastruktūroje galimybių nelabai daug, **atkreipti bendramokslių dėmesį į vandens vartojimo ir tausojimo svarbą gali kiekvienas**. Raginame mokinių savivaldas pagalvoti, kokiais būdais būtų galima šviesti jų mokyklų moksleivius šia tema bei idėjomis dalintis su kolegomis Vadovų klubuose ar kitais kanalais, bei prireikus **nepamiršti paprašyti pagalbos ar patarimo iš vietinio LMS padalinio.**

3. 4K modelis

Vasarį Švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje pristatė **4K modelį** – naują mokinio socialinių veiklų ir pasiekimų fiksavimo sistemą, kurios vienas iš svarbiausių tikslų yra padaryti, kad neformalaus ugdymo pasiekimai atsispindėtų brandos atestate – mokyklų **atstovų klausėme, ar 4K, jų nuomone, žingsnis teisinga linkme keičiant socialinių valandų mokykloje sistemą** bei ar šiuo metu projekte siūlomas fiksuojamų veiklos valandų per mokslo metus skaičius (20 pradinukams, 60 vyresniems) **yra optimalus ir ar toks fiksavimas apskritai reikalingas.**

Visi atstovai vieningai (kai kurie net su pastebimu entuziazmu) **palaiko 4K modelio idėją** teigdami, kad šitaip moksleiviai galėtų būti **aktyvesni, užimtesni, turėtų didesnes galimybes kurti ir būti pastebėtiems.** Keliose mokyklose socialinė-pilietinė veikla **jau yra vykdoma panašiu principu bet su visomis naujovėmis, manoma, ši sistema būtų dar geresnė.**

Dėl valandų fiksavimo vyravo trys nuomonės: valandų fiksuoti iš viso nereikia; siūlomas valandų skaičius optimalus; siūlomas skaičius per didelis. **Būtent pastaroji nuomonė išreikšta dažniausiai,** ypač turint omeny tai, kad siūloma tam tikrą skaičių valandų (pradinukams ne mažiau nei 5, o vyresniems ne mažiau kaip 10 val.) **skirti kiekvienai iš keturių modelio sričių.** Jei tokio reikalavimo siūlyme nebūtų, ir visą valandų skaičių moksleivis galėtų užpildyti vykdydamas vienos rūšies veiklą, didelė dalis atstovų **siūlomą skaičių vertintų kaip optimalų.**

Bendrai socialinių-pilietinių veiklų valandų fiksavimą dalyviai gynė teigdami, kad mokykla turi ugdyti žmogų pasitelkdama ne tik mokomuosius dalykus, bet ir padedama atrasti save bei gerinti socialinius įgūdžius, o **tam užtikrinti esą kol kas nėra išrasta geresnio būdo nei fiksuoti socialines valandas.** Tačiau, atstovai deda viltis, kad su naująja sistema **pakis ir valandų fiksavimo metodika** – labai svarbu, kad būtų atrastas būdas fiksuoti taip, kad mokinys bet kada galėtų sekti savo progresą, žinotų kiek valandų trūksta bei už ką gavo turimas.

4. Švedijos ambasada: demokratija

Nuo 2019 m. rudens **LMS pradėjo bendradarbiauti su Švedijos karalystės ambasada**, kuri skatina jauną žmogų susimąstyti apie **demokratiją, žmogaus teises, įtrauktį, lyčių ir socialinę lygybę, patyčias ir kitas problemas**. Šį mėnesį aktuali demokratijos tema, tad dalyvių klausėme, **ar mokykloje gaunamas pakankamas kiekis žinių apie demokratiją, iš kokių kitų šaltinių moksleivius pasiekia šios žinios bei kokias pagrindines problemas susijusias su demokratija ir žmogaus teisėmis pastebi savo mokykloje ir aplinkoje**.

Nors keletas atstovų teigė, kad jų mokyklose demokratijai skiriama **pakankamai dėmesio, didžioji dalis reiškė priešingą nuomonę**. Pastebima, kad demokratijos tema **dažniausiai kalbama per istorijos, geografijos, lietuvių kalbos ir žinoma, pilietinio ugdymo pamokas**, tačiau **pateikimas dažnai būna nuobodus ir, svarbiausia, labai paviršutiniškas**. Progimnazijų atstovai iš visų miestų teigė, kad jų mokyklose demokratijos ir plačiąja prasme pilietiškumo, valstybės veikimo temomis **išvis beveik nekalbama**, juo labiau nes pilietiškumo pamokos prasideda tik nuo 9 klasės – tai taip pat ir **viena iš pagrindinių problemų**, kurias atstovai išvelgė. **Maloni išimtis – Molėtų rajono Giedraičių Antano Jaroševičiaus gimnazijos 7-8 klasių mokiniai** apie demokratiją išgirsta per istorijos pamokas, nes istorijos mokytoja yra ir pilietiškumo mokytoja, mėgstanti rengti diskusijas su jaunesniais moksleiviais apie demokratiją, žmogaus teises ir panašias temas. **Vyresnieji moksleiviai žinių šiomis temomis taip pat pasigenda**: prasidėjus pasiruošimui egzaminams apie pilietiškumą informacijos išvis nebegauna, nebent domisi patys.

Būtent **savarankiškas domėjimasis** ir yra tai, kas moksleiviams suteikia daugiausiai žinių apie demokratiją ir su ja susijusias temas. Kaip papildomus šaltinius atstovai dažniausiai minėjo **internetą, televiziją, literatūrą, pokalbius su tėvais ir draugais, patriotines šventes, mokyklose vykstančius debatus ir balsavimus, dalyvavimą Vadovų klubuose** ir panašioje **jaunimo politikos** veikloje.

Kalbėdami apie su demokratija susijusias problemas, atstovai **dažnai minėjo nepilnavertiškos moksleivių įtraukties į mokyklos savivaldą problema**. Ne vienoje mokykloje

LIETUVOS MOKSLEIVIŲ SĄJUNGA

moksleivių nuomonės „pamirštama“ atsiklausti priimant net ir akivaizdžiai su jų gerove susijusius sprendimus, pvz. keičiant mokyklos erdves, įvedant pakitimus dėl uniformų ir panašiai.

PABAIGAI:

Moksleivių nuomonės atstovavimas Vadovų klubuose yra neįkainojamas resursas Jaunimo politikos koordinatoriams, kurių užduotis bendradarbiaujant su valstybės institucijomis, verslu ir kitomis organizacijomis yra užtikrinti, kad LMS priimti sprendimai taptų realybe.

Tikimės, kad šis Vadovų klubo Apibendrinimas buvo įdomus, atsakė į renginio metu iškilusius klausimus, padėjo geriau suprasti šalies mokyklose vyraujančias situacijas bei jų moksleivių nuomones tam tikromis temomis, įkvėpė permąstyti savo požiūrį, aktyviau dalyvauti Vadovų klubuose ir, svarbiausia, pasidalinti savo išpūdžiais bei pačiu Apibendrinimu su jūsų atstovaujamosiomis moksleivių bendruomenėmis.

KONTAKTAI

Mykolas Kalmatavičius: mykolas@moksleiviai.lt_
Jaunimo politikos koordinatorius

Ignas Miškinis: ignasmis@moksleiviai.lt
Jaunimo politikos koordinatorius

Karolina Pralgauskytė: karolina@moksleiviai.lt
Regioninės jaunimo politikos koordinatorė

Ieva Rinkevičiūtė: ieva@moksleiviai.lt
Programos „Ž.E.M.E.“ koordinatorė